

मुस्ताडमा च्याङ्गाको भुवा सङ्कलन केन्द्र स्थापना

लोमान्थाडमा पर्यटकको भिड: मुस्ताडको लोमान्थाड दरबार परिसरमा तिजी पर्व अवलोकनका लागि आएका विदेशी र स्वदेशी पर्यटकको भीड । लोमान्थाडबासीले महत्वका साथ मनाउने शुक्रबारदेखि सुरु भएको तिजी पर्व अवलोकनका साथै उल्लेख्य मात्रामा पर्यटक आएका छन् । तस्खिर: सन्तोष गौतम/रासस

रासस
मुस्ताड, १४ जेठ

मुस्ताडको लोमान्थाड गाउँपालिका-५ मा पश्मिना बनाउने कच्चा पदार्थ च्याङ्गाको भुवा सङ्कलन केन्द्र स्थापना गरिएको छ । केन्द्रमा तीन हजार किलो भुवा भण्डारणसमेत गर्न सकिनेछ ।

नेपाल लाइभस्टक सेक्टर इनोभेसन परियोजना (एनएलएसआइपी) र नेपाल फाइवर प्रोसेसिङ उद्योग प्रालिको ५०/५० प्रतिशत लागत साभेदारीमा च्याङ्गाको शरीरमा उत्पादन हुने भुवा सङ्कलन गर्न भवन निर्माण भएको हो । कूल रु ३२ लाखमा निर्माण भएको तीन हजार किलोग्राम भुवा भण्डारण गर्न सकिने तामक्रमलाई सन्तुलित बनाउने तीन कोठे प्रिफेक प्रविधिको भवनको आज गण्डकी प्रदेशसभा सदस्य इन्द्रधारा विष्टले एक कार्यक्रमकाबीच उद्घाटन गर्नुभएको छ ।

कृषकले च्याङ्गाको शरीरबाट निकाल्ने भुवालगाइ सुरक्षित भण्डारण गरेर उद्योगसम्म पुर्‍याउने उद्देश्यले सङ्कलन केन्द्र निर्माण गरिएको कम्पनीका अध्यक्ष धनप्रसाद लामिछानेले बताउनुभयो । “मङ्गोलिया र चीनबाट ल्याइने भुवाको विकल्पमा नेपालकै भुवाबाट पश्मिना बनाउन काठमाडौँमा प्रशोधन उद्योग स्थापनाको तयारी गरेका

छौँ”, उहाँले भन्नुभयो, “कृषकले उत्पादन गरेको भुवाको खरिद गर्न सङ्कलन केन्द्र बनाएका हौँ ।” यसअघि लोपेकर दामोदरकुण्ड गाउँपालिकाको चराडमा अस्थायी सङ्कलन केन्द्र स्थापना गरेर डोल्पाको गरी करिब रु एक करोड ५० लाख मूल्य बराबरको तीन हजार ५०० किलोग्राम भुवा खरिद गरिसकेको कम्पनीले जनाएको छ । कम्पनीका सञ्चालक तथा कार्यक्रम संयोजक भीमप्रसाद शेरचनले स्थानीय तहसँग समन्वय गरेर च्याङ्गा तथा पश्मिना कृषक सङ्घ गठन गर्दै भुवा निकाल्ने आधुनिक काइयो वितरण र सीप सिकाउन ताजिकिस्तानबाट प्रशिक्षक ल्याएर कृषकहरूलाई तालिम दिइएको जानकारी दिनुभयो ।

कृषक छिरिङ वाङ्दी गुरुङ र आङ्गेल गुरुङले प्रविधि, सीप र बजार अभावमा च्याङ्गाको शरीरबाट जंगलमा भरेर खेर गइरहेको भुवा सङ्कलन गरी

बताउनुभयो । नेपालबाट विदेश निर्यात हुने प्रमुख बस्तु पश्मिना बनाउन च्याङ्गाको भुवा प्रशोधन गरेर बनाएको धागो कच्चा पदार्थको रूपमा प्रयोग हुन्छ । नेपाल पश्मिना उद्योग सङ्घका अनुसार नेपालबाट वार्षिक रु तीन अर्बको पश्मिना निर्यात हुन्छ भने वार्षिक १९५ टन पश्मिना बनाउन आवश्यक पर्ने भुवाको धागो आयात हुन्छ । विदेशबाट कच्चा पदार्थ आयात घटाउन मुस्ताड, मनाङ, डोल्पा, सुगु, हुम्लालगायत जिल्लाका कृषकबाट च्याङ्गाको भुवा खरिद गर्न थालिएको सङ्घका उपाध्यक्षसमेत रहेका लामिछानेले बताउनुभयो ।

६५ हजार च्याङ्गा पालिएको मुस्ताडको मात्र भुवा प्रशोधन गर्न सकेमा ३० प्रतिशत भुवाको धागो आयात घटाउन सकिने सङ्घले जनाएको छ । वैशाख-जेठ महिना च्याङ्गाको शरीरबाट भुवा निकाल्ने याम हो । मासुका लागि प्रसिद्ध हिमाली च्याङ्गाको छाला र मल पनि बिक्री हुन्छ । मुस्ताडमा च्याङ्गापालन र भुवा सङ्कलनलाई आधुनिक र व्यवस्थित बनाएर गुणस्तर बढाउन जोड दिइएको विश्व व्यापार सङ्गठनका परामर्शदाता सिचन श्रेष्ठले बताउनुभयो । यहाँका कृषकलाई च्याङ्गाको भुवा निकाल्ने करिब एक हजार आधुनिक काइयो वितरण गरिएको छ ।

दुई दृष्टिविहीनलाई आर्थिक सहयोग

पोखरापत्र संवाददाता
गल्कोट, १४ जेठ

एकै परिवारका दुई दृष्टिविहीन युवालाई आर्थिक सहयोग गरिएको छ । रोजगारीको लागि आएल्यान्ड गएका बागलुङका ब्याक्तिहरूले बागलुङ नगरपालिका-६ स्थित लड् गाउका दुई युवालाई आर्थिक सहयोग गरेका हुन् ।

युवा अवस्थामा आँखा गुमाएका ४२ वर्षीय खीमबहादुर थापा र ३४ वर्षीय अम्बरबहादुर थापालाई हाल आएल्यान्डमा रहेका अशोक मगर 'प्रेम' को

पहलमा सङ्कलन भएको रु ९० हजार ८२१ सहयोग हस्तान्तरण गरिएको छ । बागलुङ समाज आल्यारण्डमा आबद्ध ब्याक्ति र रोजगारीका लागि सोही स्थानमा रहेको जिल्लावासीबाट रकम सङ्कलन गरिएको थियो । आर्थिक अवस्था कमजोर रहेका ती दृष्टिविहीनलाई सानी आमा र बुवाले हेरचाह गर्दै आएका छन् । चौध जनाको परिवार भएको र अर्थोपार्जन न्यून भएकाले उनीहरूलाई रेखदेख गर्न समस्या हुँदै आएको छ । बिहानदेखि बुलेकासम्म उनीहरूको रेखदेख,

स्थानीय तह निर्वाचन : ३६५ स्वतन्त्र उम्मेदवार निर्वाचित

रासस
काठमाडौँ, १४ जेठ

स्थानीय तहको निर्वाचनमा हालसम्म ३८५ जना स्वतन्त्र उम्मेदवार निर्वाचित भएका छन् । निर्वाचन आयोगका अनुसार स्थानीय तहको निर्वाचनमा २४ राजनीतिक दल सहभागी हुँदा स्वतन्त्र उम्मेदवार २६६ पुरुष र ११९ महिला निर्वाचित भएका हुन् ।

निर्वाचन आयोगका अनुसार स्वतन्त्र उम्मेदवारमध्ये नगरपालिका प्रमुखमा सात र गाउँपालिका अध्यक्षमा छ जना निर्वाचित हुनुभएको छ । काठमाडौँ महानगरपालिकासहित धरान उपमहानगरपालिका, धनगढी उपमहानगरपालिका र जनकपुर उपमहानगरको प्रमुख पदमा स्वतन्त्र उम्मेदवार निर्वाचित हुनुभएको छ ।

काठमाडौँ महानगरमा स्वतन्त्र उम्मेदवार बालेन्द्र साहले ६१ हजार ७६७ मत प्राप्त गरी निर्वाचित हुनुभएको छ । काठमाडौँमा पहिलो पटक स्वतन्त्र उम्मेदवार निर्वाचित हुनुभएको हो ।

जनकपुरमा स्वतन्त्र उम्मेदवार मनोजकुमार साहसुदीले १३ हजार ४६५, धरान उपमहानगरमा हर्कराज राईले २० हजार ८२१, धनगढी उपमहानगरमा गोपाल हमालले २६ हजार ८६५ मतसहित प्रमुखमा विजयी हुनुभएको छ । स्वतन्त्र उम्मेदवार उपप्रमुख दुई र उपाध्यक्ष दुई निर्वाचित हुनुभएको हो । स्वतन्त्र वडाध्यक्ष १३६ निर्वाचित हुनुभएको छ । तीमध्ये १३३ पुरुष र तीन महिला हुनुहुन्छ । महिला सदस्यमा ६०, दलित महिला सदस्य ५५, पुरुष सदस्य ११७ निर्वाचित हुनुभएको छ ।

नेपालमा पनि 'एक्जिट पोल' को अभ्यास

रासस
काठमाडौँ, १४ जेठ

नेपालमा पनि निर्वाचन केन्द्रित मत सर्वेक्षणअन्तर्गत 'एक्जिट पोल' को अभ्यास गरेको पाइएको छ । स्थानीय तहको निर्वाचनमा विभिन्न सङ्घसंस्था तथा सञ्चार गृह आफैँले एक्जिट पोलको अभ्यास गरेको पाइएको छ ।

काठमाडौँ, भरतपुर, पोखरामहानगरलगायत ठूला सहरमा एक्जिट पोल गरेर निर्वाचनकै साँभ नजिता प्रकाशन गरिएको थियो । विभिन्न देशमा निर्वाचनका क्रममा अभ्यास गर्ने गरिएको एक्जिट पोल नेपालमा पनि स्थानीय तहको निर्वाचनमा गरिएको छ । मिडिया आउटलेटका प्रबन्ध निर्देशक अरुण लम्साल नेपालमा पनि एक्जिट पोल तथा पब्लिक ओपिनियनको अभ्यास हुन थालेको बताउनुहुन्छ । “नेपालमा पनि निर्वाचनको एक्जिट पोलको अभ्यास भएको छ”, उहाँले भन्नुभयो, “यो राम्रो पक्ष हो ।

प्रायःजसो एक्जिट पोलअनुसार नतिजा मिलेको पाइएको छ ।” मिडिया आउटलेटले पनि इलेक्सन क्याम्पेनिङ, पब्लिक ओपिनियन, अनुसन्धान एवं पार्टीको नीति र नेतालाई ट्र्याकिङ गरेको थियो । उहाँका अनुसार यसपटकको स्थानीय तहको निर्वाचनमा मिडिया आउटलेटले भरतपुर महानगरको एक्जिट पोल गरेको थियो । मिडिया आउटलेटले भरतपुरमा मतदान केन्द्रमा मतदान गरिसकेका मतदातालाई मतदान केन्द्रभन्दा ५०० मिटर टाढा पुनःमतदान गर्न लगाएको थियो । सोही मतदान गरेका आधारमा मिडिया आउटलेटले भरतपुरको मतपरिमाण प्रक्षेपण गरेको थियो । मिडिया आउटलेटले गत वैशाख ३० गते भएको स्थानीय तह निर्वाचनको साँभ नै महागरको एक्जिट पोल सार्वजनिक गरेको थियो । “एक्जिट पोल र निर्वाचन आयोगको मतपरिमाण करिब मिल्नेको छ”, लम्साल

पर्यटकीय पूर्वाधार निर्माणपछि दुरुलेकमा पर्यटक आगमनमा वृद्धि

पोखरापत्र संवाददाता
म्याग्दी, १४ जेठ

पश्चिम म्याग्दीको मालिका गाउँपालिका-२ रुमस्थित पर्यटकीयस्थल दुरुलेकमा पर्यटकीय पूर्वाधार निर्माणपछि आन्तरिक पर्यटकको आगमनमा वृद्धि भएको छ ।

गण्डकी प्रदेश सरकार र मालिका गाउँपालिकाको गरी करिब रु ३० लाखको लागतमा पदमार्ग, सतल, मन्दिरलगायत पर्यटकीय पूर्वाधार निर्माण भएपछि दुरुलेक पर्यटकीय गन्तव्य बनेको हो । बागलुङ र म्याग्दीका आन्तरिक पर्यटक यस क्षेत्रको भ्रमणमा आउन थालेका हुन् । गण्डकी प्रदेश सरकारको थप रु १० लाख बजेटबाट पर्यटक बस्ने घर निर्माण गरिएपछि बाह्य पर्यटकको आगमन पनि बढ्न थालेको छ । समुन्द्री सतहदेखि तीन हजार ४८४ मिटर उचाइमा अवस्थित दुरुलेकमा हिमशृङ्खला र ग्रामीण भूगोलको अवलोकनका लागि यहाँ पर्यटक पुग्ने गर्छन् । प्राकृतिक, जैविक, ऐतिहासिक र धार्मिकस्थलका रूपमा दुरुलेक महत्वपूर्ण रहेको स्थानीय श्याम पुन बताउनुहुन्छ ।

दुरुलेकमा लालीगुराँसको घनाजङ्गल, दर्जनौँ हिमालको दृष्य तथा म्याग्दी बागलुङलगायत जिल्लाका ग्रामीण बस्तीका डाडाँकाडा हेर रमाउन पर्यटक आउने गरेका छन् । धौलागिरि, अन्नपूर्ण, निलागिरिलगायत हिमाल नजिकबाट देख्न पाइन्छ । प्राकृतिक दृष्यसँग रमाउन आउने पर्यटकलाई दुरुलेकदेखि भण्डी डिलसम्म पुग्ने पदमार्ग र चौतारी निर्माणले सहज भएको छ । पर्यटकलाई मग्न चढाउने भीरले पनि थप आकर्षित गरेको छ । वसन्त ऋतुसँगै लालीगुराँस फुल्ने हुँदा पर्यटक दुरुलेक पुग्छन् । पर्यटकको बसाइ लम्ब्याउन पूर्वाधार निर्माणमा जोड दिन स्थानीय सरकारले गुरुयोजना निर्माण गर्नुपर्ने स्थानीयवासी नरबहादुर पुन बताउनुहुन्छ ।

सदरमुकामदेखि मालिका गाउँपालिकाको केन्द्र दरवाङ हुँदै अधिभारा, फूलबारी, डाडाँगाउँ, निस्कोट, रुम जैम, घाङ्लेपानीसम्म सवारीसाधनमा यहाँ पुन सकिन्छ । घाङ्लेपानीबाट करिब पाँच घण्टामा लालीगुराँसको घनाजङ्गल हुँदै गाईँसी र भेडाबाखाका गोठ, वन्यजन्तुको अवलोकन र आवाज सुन्ने पदयात्रामार्फत दुरुलेकमा पर्यटक पुग्छन् । “गुरासे जङ्गलले रातामो वन र मनोरम हिमशृङ्खलाले पर्यटकलाई लोभ्याउने गरेको छ”, मालिका गाउँपालिकाका निवर्तमान उपाध्यक्ष खरमाया बिटालुले भन्नुभयो । यहाँ गाईँसी र भेडाबाखाका लागि गोठको व्यवस्था गरिएको छ ।